

Szegedi Ítéltábla
Bf.III.381/2014/14.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2015. január 6. napján tartott fellebbezési nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A gondatlanságból elkövetett emberölés vétsége miatt **a vádlott** ellen indított büntetőügyben a **Kecskeméti Törvényszék** 2014. május 12. napján kihirdetett **2.B.411/2013/28.** számú ítéletét **megváltoztatja,**

a vádlottal szemben kiszabott fogházbüntetés végrehajtását tekinti 2 (kettő) év próbaidőre felfüggesztettnek,

a vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén büntetésének legalább kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

A vádlott az első fokú eljárás során felmerült 197.967.- (egyszázkilencvenhétezer-kilencszázhatvanhét) forint büntügyi költséget köteles megfizetni és az állam 87.372.- (nyolcvanhétezer-háromszázhetvenkettő) forint büntügyi költséget viseli.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Az első fokú eljárás befejezése után és a másodfokú eljárásban felmerült összesen 113.162.- (egyszáztizzenháromezer-egyszázhatvankettő) forint büntügyi költség az állam terhén marad.

Megállapítja, hogy a vádlott személyi igazolványának száma helyesen: **[személyazonosító igazolvány szám].**

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

Az elsőfokú bíróság a vádlottat gondatlanságból elkövetett emberölés vétsége [1978. évi IV. tv. 166. § (1) és (4) bekezdés] miatt 1 év fogházbüntetésre ítélte. A kiszabott börtönbüntetés - helyesen fogházbüntetés - végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A Kecskeméti Törvényszék bűnjelnyilvántartásába Bny.I/172/2013. szám alatt bevételezett bűnjelek lefoglalását megszüntette és megsemmisítésüket rendelt el. Kötelezte a vádlottat 210.657.- forint büntügyi költség megfizetésére, 74.672.- forint büntügyi költségről akként rendelkezett, hogy az állam viseli.

Az első fokú ítélet ellen a vádlott és védője jelentett be fellebbezést egyezően, jogos védelem okából történő felmentés érdekében.

A védő fellebbezését írásban indokolta, mely szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy jogos védelmi helyzet nem állt fenn, ezért az első fokú ítélet részben megalapozatlan. A megalapozatlanság abban nyilvánul meg, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítási eszközökből megállapítható tényekből további tényre helytelenül következtetett. A vádlott által tett nyilatkozatokat az okszerű logika szabályaival ellentétesen értelmezte, tévesen vont le azt a következtetést, hogy a sértett részéről nem került sor támadásra, és ennek veszélyével sem kellett a vádlottnak számolnia. Ezzel szemben, álláspontja szerint az, hogy a sértett felemelt kezekkel közelített a vádlott felé, közvetlenül fenyegető támadás volt, és a vádlottnak, mint megtámadott személynek nem kellett megvárnia a támadás tényleges megkezdését, hanem már e miatt is védekezhetett. A jogos védelmi helyzetet az objektív és szubjektív körülmények teljes körű és egész eseménysor vizsgálata alapján is megállapíthatónak találta. Ezért, az elbíráláskori Btk. 22. § (1) bekezdése szerinti jogos védelem, mint büntethetőséget kizáró ok, valamint a vádlott javára a Btk. 22. § (2) bekezdés a) pontjának aa) alpontja megállapítását, és mindezek alapján a vádlott felmentését indítványozta.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.303/2014/1-II. számú átiratában az első fokú ítélet tényállását eljárási szabálysértésre visszavezethetően részben megalapozatlannak tartotta [Be. 351. § (2) bekezdés a) pont], mivel az ügyben eljáró két igazságügyi orvosszakértő közül a bizonyítékként értékelt kiegészítő orvosszakértői véleményt csak egy szakértő, egyedül **(1. sz. szakértő neve)** igazságügyi orvosszakértő készítette, illetve terjesztette elő. Mivel a Be. 101. § (2) bekezdése alapján a halál oka és körülményei vizsgálatánál két szakértőt kell alkalmazni, azt indítványozta, hogy az ítélet tábla a megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében az ügyben tárgyalást tűzzön ki, rendeljen el részbizonyítást, melynek keretében a kiegészítő igazságügyi orvosszakértői véleményt küldje meg **(2. sz. szakértő neve)** igazságügyi patológus szakértőnek, és írásban nyilatkoztassa a szakértő társa által előadottakra. Ezen túlmenően további eljárási szabálysértést is észrevételezett. Érdeemi indítványait a bizonyítás felvételét követően a tárgyaláson terjesztette elő.

A tárgyaláson lefolytatott részbizonyítást követően az ügyész, az első fokú ítélet tényállásának helyesbítése és kiegészítése mellett az első fokú ítélet megváltoztatását indítványozta akként, hogy az ítélet tábla a vádlottat 197.967.- forint büntető költség megfizetésére kötelezze, az állam terhén maradó büntető költség összegét pedig 87.372.- forintban állapítsa meg. Egyebekben az első fokú ítélet helyben hagyását indítványozta azzal, hogy az ítélet tábla a vádlott személyi igazolványának számát pontosítsa, és a beismerés enyhítő körülményként való értékelését mellőzze.

Az ítélet tábla a fellebbezéseket alaptalannak találta, az ügyészi indítványt és észrevételt osztagta.

Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor a 2014. május 12. napján tartott tárgyaláson **(tolmács neve)** tolmáccsal nem tisztázta, hogy nincs-e vele szemben kizáró ok. A Be. 114. § (3) bekezdésére figyelemmel, a Be. 110. § (1) bekezdés első mondata alapján a tolmáccsal is, személyazonosságának megállapítása után tisztázni kell, hogy nincs-e vele szemben kizáró ok. Azonban, mivel az eljáró tolmáccsal kapcsolatban ilyen irányú bejelentés nem érkezett és olyan adat sem áll rendelkezésre, hogy az eljárásból bármilyen okból kizárt, az eljárási szabálysértés az ügy érdemét nem érintette. Ezért az ítélet tábla csupán ennek megállapítására szorítkozott.

Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor egyrészt az ítéleti tényállás megállapításánál figyelmen kívül hagyta **(1. sz. szakértő neve)** igazságügyi orvosszakértő tárgyaláson is ismertetett és bizonyítékként értékelt kiegészítő igazságügyi orvosszakértői véleményét, másrészt, amikor **(1. sz. szakértő neve)** igazságügyi orvosszakértő által egyedül

előterjesztett kiegészítő orvosszakértői véleményre a szakértő társát, **(2. sz. szakértő neve)** igazságügyi patológus szakértőt nem nyilatkoztatta, vagy hallgatta meg. A Be. 101. § (2) bekezdésében foglaltak szerint ugyanis, a halál oka és körülményei vizsgálatánál két szakértőt kell alkalmazni.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét részben megalapozatlannak [Be. 351. § (2) bekezdés a) pont] és érdemi felülbírálatra alkalmatlannak találta. Ennek kiküszöbölése érdekében az ügyben a Be. 353. § (1) és (2) bekezdése alapján tárgyalást tűzött ki és részbizonyítás keretében a **(1. sz. szakértő neve)** igazságügyi orvosszakértő által előterjesztett kiegészítő orvosszakértői véleményt megküldte a szakértő társának, **(2. sz. szakértő neve)** igazságügyi patológus szakértőnek, hogy írásban nyilatkozzon, azzal egyetért-e és amennyiben nem, úgy ellenkező álláspontját fejtse ki.

(2. sz. szakértő neve) igazságügyi patológus szakértő írásban akként nyilatkozott, hogy **(1. sz. szakértő neve)** igazságügyi orvosszakértő által előterjesztett kiegészítő orvosszakértői véleménnyel mindenben egyetért, mely nyilatkozatát az ítéletábra a tárgyaláson ismertette.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján felülbírálván egyéb, az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértést nem észlelt. Az iratok egybehangzó adataira tekintettel a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján a tényállást az alábbiak szerint kiegészítette, illetőleg helyesbítette:

A sértett rendkívüli halálát a többszörös koponyatető töréshez, kemény agyburok feletti és alatti vérömlenyhez társuló többgócú vérzéses agyzúzódás, traumás agyvizenyő miatti agyi beékelődés, agyállomány elhalás okozta. Az elszenvedett bántalmazás miatt létrejött súlyos koponya-, agysérülés, következményes tartós eszméletlen állapot, majd halála között egyenes oksági összefüggés véleményezhető. A hosszan tartó eszméletlen állapot talaján kialakult tüdőgyulladásnak a halál adott időpontjában való bekövetkezésében van csupán szerepe (első fokú bírósági iratok 23. sorszám alatt lévő kiegészítő orvosszakértői vélemény).

Az első fokú ítélet 3. oldal utolsó két bekezdését - mint a vádlott tudattartalmára vonatkozó következtetéseket - az ítélet indokolása részének tekinti.

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan, mely a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítást teljes körűen lefolytatta. Helytálló indokát adta annak, hogy a tényállást mely bizonyítékokra alapította. A vádlott beismerő vallomásával egybehangzó volt az élettársának, **1. sz. tanúnak**, illetve a sértett élettársának **2. sz. tanúnak** a tanúvallomása. Ugyanakkor, úgy a vádlotti, mint a tanúvallomásokat alátámasztotta az orvosszakértői vélemény és a helyszín adatai is. Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a vallomás tételt jogszerűen megtagadó **3. sz. tanú** nyomozati vallomásának a felolvasását mellőzte.

A fenti bizonyíték értékelés mellett megállapított tényállás megalapozott.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és cselekményének minősítése is törvényes. Az irányadó tényállás szerint, a vádlott a vele szemben felemelt kézzel haladó sértett közeledését, érintését úgy hárította el, hogy kissé meglökte. Ilyen elkövetési magatartás mellett csak az állapítható meg, hogy a vádlott magatartása test bántalmazásban fejeződött ki, de szándéka ezen túl, testi sérülés okozására nem terjedt ki. Viszont, az ittas sértett a kis erejű ellökéstől is elesett és az e miatt keletkezett sérülések halálát

eredményezték. Következtes a bírói gyakorlat abban, hogy ilyen esetekben, bántalmazásra irányuló szándék hiányában a cselekmény gondatlanságból elkövetett emberölés vétségének minősül (BH 1987. 385., BH 1989. 181. és BH 1992. 225.).

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy vádlottat a sértett halála bekövetkezésében a hanyag gondatlanság (negligencia) terheli.

Helyes indokokkal vetette el a jogos védelmi helyzet fennállásának megállapítását (első fokú ítélet 6. oldal II./ pontja) mind az elbíráláskori mind az elkövetéskori Btk. alapján. Az ítéletábra ezen indokolással is mindenben egyetértett.

A védőnek a jogos védelmi helyzet fennállására vonatkozó érvelését az ítéletábra sem osztotta. A sértett láthatóan ittas állapotban volt, és így közeledett a vádlott felé. A vádlott is felismerte, hogy a sértett testi sértéssel fenyegető támadásra képtelen és mivel a jelen esemény során már korábban is többször megfogta a vádlott karját, részéről más cselekvésre a konkrét cselekménykor sem számíthatott. A sértett nem vitásan jogellenes, de csupán tetteles becsületsértéssel fenyegető magatartása egyéb módon is elhárítható lett volna. A vádlott azonban, igaz, hogy csak kissé, de meglökte. Az elhárításnak ez a módja viszont, a sértett adottságai mellett, a szükséges mértéket meghaladta. A megfelelő magatartás tanúsításában pedig ijedtség vagy menthető felindulás a vádlottat nem akadályozta. Mindezekre figyelemmel, jogos védelmi helyzet nem állt fenn.

A bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság többségében helyesen vette számba, és értékelte. Az ítéletábra az enyhítő körülmények köréből a beismerést mellőzte, mert a jogos védelmi helyzetre hivatkozás miatt a bűnösségre nem terjedt ki (Bkv 56. II/11.pont).

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor az elkövetéskor hatályos büntető törvényt alkalmazta. Az első fokú ítélet erre vonatkozó indokolását viszont az ítéletábra a 6. oldal 6. bekezdésének utolsó sorában, nyilvánvalóan elírás miatt helyesbíti, mert nem az elbíráláskor, hanem - helyesen - az elkövetéskor hatályos büntető törvény került alkalmazásra.

Arra figyelemmel, hogy a sértett halála már az elbíráláskori, a 2012. évi C. törvény hatályba lépését - 2013. július 1. napját - követően 2013. november 9. napján következett be, vizsgálni kellett, hogy mi tekinthető a bűncselekmény elkövetése időpontjának. Különböző elméletek vannak arra nézve, hogy az olyan bűncselekmények, amelyek mozzanatai nem egy időben, hanem időben elhúzódva valósulnak meg, mikor tekinthetők elkövetettnek:

- a magatartási elmélet szerint az elkövetési idő az az időpont, amikor az elkövetési magatartás utolsó mozzanatát kifejtik, vagy mulasztás esetén amikor a kötelezettnek cselekednie kellett volna,
- az eredményelmélet értelmében az elkövetési idő a diszpozícióban meghatározott eredmény bekövetkezésének az időpontja,
- a cselekményegység elmélete szerint a bűncselekmény ott és akkor van elkövetve, ahol és amikor a törvényes fogalmához tartozó bármelyik eleme (az elkövetési magatartás, illetőleg az eredmény bekövetkezése) megvalósult.

A büntetőjog egészét tekintve, mindegyik elméletnek van valahol szerepe. Időbeli hatály viszonylatában azonban a magatartási elmélet a leghelyesebb, mivel az elkövető csakis ekkor mérheti fel cselekményének büntetőjogi következményeit, nem pedig később. Ezért a nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege elvének a következetes érvényesítése is a magatartási elméletet igényli, s az alkalmazandó törvény kiválasztása nem tehető attól a gyakran véletlenszerű körülménytől függővé, hogy az eredmény az elkövetési magatartással egy időben, avagy csupán később következik be. Tehát a materiális bűncselekményeknél is az elkövetés ideje általában az

elkövetési magatartás utolsó mozzanatának a realizálása/magvalósítása (Fundamenta Fontium Juris Criminalis A szegedi büntetőjogi iskola tankönyvei, Nagy Ferenc: Anyagi büntetőjog, Általános rész I. 2014. 123-124. oldal). A fentiekre tekintettel, mivel a Btk. 2. § (1) bekezdésének alkalmazásával a magatartási elmélet a követendő, a vádlott cselekményének elkövetési időpontja az, amikor az elkövetési magatartást kifejtette, vagyis 2013. június 16. napja és ekkor az elsőfokú bíróság által helyesen alkalmazott 1978. évi IV. törvény volt hatályban.

A vádlott terhére megállapított bűncselekmény törvényi büntetési tétele 1-5 évig terjedő szabadságvesztés, a középérték 3 év. A bűnösségi körülmények értékelése mellett az elsőfokú bíróság által kiszabott, a büntetési tétel minimumában meghatározott 1 év fogházbüntetés az ítélet tábla álláspontja szerint is arányos. Ugyanakkor a vádlott büntetlen előéletére, a sértett közrehatására tekintettel helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtását próbaidőre felfüggesztette, és annak mértéke is törvényes.

Az első fokú ítélet tévesen tartalmazza, hogy a börtönbüntetés végrehajtása került felfüggesztésre, mivel ténylegesen fogházbüntetés került kiszabásra, ezért az ítélet tábla a vádlottal szemben kiszabott fogházbüntetés végrehajtását tekintette 2 év próbaidőre felfüggesztettnek.

Az első fokú ítélet meghozatalakor hatályban volt Be. 258. § (1) bekezdés e) pontja alapján az ügydöntő határozat rendelkező részében fel kell tüntetni a a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges legkorábbi időpontját. Mivel ezt az elsőfokú bíróság elmulasztotta az ítélet tábla az 1978. évi IV. törvény 47. § (1) és (2) bekezdés 3. fordulata alapján úgy rendelkezett, hogy a vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén büntetésének legalább kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

Az elsőfokú bíróság a bűnügyi költség összegének megállapításánál számítási hibát vétett, másrészt a 7. tétel alatti összeg tévesen került a költségjegyzékbe bevezetésre, mert az helyesen 42.672.- forint. Ezért az ítélet tábla akként rendelkezett, hogy a vádlott az első fokú eljárás során felmerült 197.967.- forint bűnügyi költséget köteles megfizetni, és az állam 87.372.- forint bűnügyi költséget viseli.

A fentiekből következik, hogy az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a rendelkező rész szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az első fokú eljárás befejezése után, az első fokú ítélet lefordításával és a másodfokú eljárásban az okiratok lefordításával összesen 113.162.- forint bűnügyi költség merült fel, melyről a Be. 339. § (2) bekezdése alapján az ítélet tábla akként rendelkezett, hogy az állam terhén marad.

Az első fokú ítélet tévesen tartalmazza a vádlott személyi igazolványának számát, ezért az ítélet tábla az iratok alapján megállapította, hogy az helyesen: **[személyazonosító igazolvány szám]**.

Szeged, 2015. január 6.

Dr. Harangozó Attila sk.
a tanács elnöke

Dr. Nikula Valéria sk.
a tanács tagja, előadó

Dr. Katona Tibor sk.
a tanács tagja

A Szegedi Ítélet tábla Bf.III.381/2014/14. számú ítélete és a Kecskeméti Törvényszék

2.B.411/2013/28. számú ítéletének, a jelen ítélettel meg nem változtatott része, a mai napon jogerős és fel nem függesztett részében végrehajtható.

Szeged, 2015. január 6.

Dr. Harangozó Attila sk.
a tanács elnöke